

Двадцята Міжнародна олімпіада з лінгвістики

Бансько (Болгарія), 23–29 липня 2023 року

Задача для командного змагання

Словник мови мурінь-пата, укладений Честером С. Стрітом з допомогою Грегорі Панпави Моллінгіна 40 років тому, 1983 року, починається так:

Мовою мурінь-пата (як першою чи другою) говорять приблизно 1 100 аборигенів, що мешкають в Порт-Кітсі — Вадеє, Північна територія, у 250 кілометрах на південний захід від Дарвіна. Невелика кількість мовців мурінь-пата живуть і в навколишніх скотарських фермах, а також в Кунунуррі, Західна Австралія.

На час перепису населення 2016 року налічувалося 1 973 носії мови мурінь-пата. Згідно з деякими джерелами, зараз їх більше 2 500 осіб. Це одна з небагатьох мов австралійських аборигенів, кількість носіїв якої збільшилася, а використання розширилося протягом останнього покоління.

Словник нараховує 84 сторінки і складається з двох частин: англійська–мурінь-пата і мурінь-пата–англійська. Подекуди на полях є малюнки. Слова на літеру М у другій частині починаються на сторінці 57 і закінчуються на сторінці 61. Усі ці сторінки подані нижче з незначними змінами та пропусками. Додані також деякі приклади з докторської дисертації Майкла Джеймса Волша 1976 року. Українські переклади словникових статей подані після відповідної сторінки в довільній послідовності.

(a) Поеднайте слова та фрази мовою мурінь-пата з їхніми українськими відповідниками. Кожна словникова стаття мовою мурінь-пата має лише один відповідник українською мовою.

(b) Відновіть переклад 60-T-54, який був замінений на ***.

(дв, ч) означає «двоїна, чоловічий рід». (дв, ж) означає «двоїна, жіночий рід».

Для розв'язання задачі немає необхідності поглиблено знати згадані в ній різні види тварин та рослин.

Жодні додаткові пояснення, окрім відповідей, не потрібні й не оцінюватимуться.

—Борис Іомдін, Мілена Венева

Редактори: Сем'юел Амед, Мілена Венева (відп. ред.), Елісія Ворнер, Дмитро Герасимов, Ксенія Гілярова, Станіслав Гуревич, Іван Держанський (техн. ред.), Х'ю Доббс, Борис Іомдін, Бруну Л'Асторіна, Дан-Мірча Міря, Імар Макнайт, Олексій Пегушев, Ян Петр, Марія Рубінштейн, Даніель Руцький, Габрієла Хладнік.

Український текст: Олена Сірук.

Успіхів!

57-T-1	<i>дерево гойдається (на вітрі)</i>	57-T-34	<i>я не знаю</i>
57-T-2	<i>Можна мені щось у тебе попросити?</i>	57-T-35	<i>воно ринуло</i>
57-T-3	<i>я бажаю/прагну цього [букв. мій живіт має це]</i>	57-T-36	<i>я дав йому</i>
57-T-4	<i>я притисну його до своїх грудей</i>	57-T-37	<i>вагітна</i>
57-T-5	<i>я дам тобі</i>	57-T-38	<i>я буду задоволений</i>
57-T-6	<i>дієслівне заперечення, застаріле</i>	57-T-39	<i>вона робить прикрасу з ниток</i>
57-T-7	<i>я зустрів його</i>	57-T-40	<i>Дай мені це!</i>
57-T-8	<i>воно рине</i>	57-T-41	<i>вони задоволені</i>
57-T-9	<i>я задихаюся</i>	57-T-42	<i>я знатиму твої думки [букв. я бачитиму твої живіт]</i>
57-T-10	<i>я знаю його думки</i>	57-T-43	<i>я радів за нього</i>
57-T-11	<i>вони (дв, ж) зустріли його</i>	57-T-44	<i>у мене болітиме живіт</i>
57-T-12	<i>живіт, осередок емоцій</i>		
57-T-13	<i>я зневірений</i>	57-T-45	<i>притискувати/підносити до грудей</i>
57-T-14	<i>я зрадів новині</i>	57-T-46	<i>дати</i>
57-T-15	<i>я попросив щось у нього</i>	57-T-47	<i>задихатися</i>
57-T-16	<i>я гоїдатимуся</i>	57-T-48	<i>бути розчарованим чимсь, бути зневіреним</i>
57-T-17	<i>у мене болів живіт</i>	57-T-49	<i>попросити щось</i>
57-T-18	<i>я притискую його до своїх грудей (стоячи)</i>	57-T-50	<i>знати чийсь думки</i>
57-T-19	<i>човен борознить (воду)</i>	57-T-51	<i>белькотіти</i>
57-T-20	<i>невідмінюване дієслово: дати</i>	57-T-52	<i>ринуть (про прісну чи солону воду)</i>
57-T-21	<i>вони передавали цю річ далі</i>	57-T-53	<i>дати собі</i>
57-T-22	<i>я оратиму землю</i>	57-T-54	<i>радіти</i>
57-T-23	<i>я зустріну його</i>	57-T-55	<i>радіти (новинам тощо)</i>
57-T-24	<i>він белькоче</i>	57-T-56	<i>зустріти</i>
57-T-25	<i>я дам собі</i>	57-T-57	<i>бути задоволеним</i>
57-T-26	<i>я можу задихнутися</i>	57-T-58	<i>гойдатися</i>
57-T-27	<i>великий бамбук (застосовується для виготовлення списів)</i>	57-T-59	<i>передавати; робити руками прикраси з ниток</i>
57-T-28	<i>я дав собі</i>	57-T-60	<i>страждати від болю в животі</i>
57-T-29	<i>ти постійно знатимеш їхні думки</i>	57-T-61	<i>орати, борознити</i>
57-T-30	<i>передай йому слово!</i>	57-T-62	<i>знати чийсь думки [букв. бачити чийсь живіт]</i>
57-T-31	<i>я радітиму за нього</i>	57-T-63	<i>зберігати, накопичувати</i>
57-T-32	<i>я зберігаю речі</i>		
57-T-33	<i>я збережу</i>		

58-T-1	<i>паличка з повідомленням</i>	58-T-40	<i>вони (дв, ч) стояли один навпроти одного</i>
58-T-2	<i>грім і блискавка</i>	58-T-41	<i>він збирав гроші з них</i>
58-T-3	<i>я виправлю це</i>	58-T-42	<i>незаміжня жінка</i>
58-T-4	<i>о, так, це чорний баклан</i>	58-T-43	<i>його викинуло на берег</i>
58-T-5	<i>діджеріду (музичний інструмент)</i>	58-T-44	<i>я постійно йому дорікаю</i>
58-T-6	<i>метелик</i>	58-T-45	<i>я світитиму ним (керуватиму прожектором)</i>
58-T-7	<i>плід метеликового дерева</i>	58-T-46	<i>залишки</i>
58-T-8	<i>вони (дв, ж) вийшли заміж</i>	58-T-47	<i>клиноподібна мушля (молюск)</i>
58-T-9	<i>істівний плід моринди лимонолистої</i>	58-T-48	<i>я зібрав їх з нього</i>
58-T-10	<i>він оплакує іншого чоловіка</i>	58-T-49	<i>метеликове дерево</i>
58-T-11	<i>пора року — кінець вологої пори року</i>	58-T-50	<i>не</i>
58-T-12	<i>я рухатимуся прямо посередині</i>	58-T-51	<i>якби це був я, я б виправив це</i>
58-T-13	<i>багато людей заповнили це місце натомість</i>	58-T-52	<i>богомол (комаха)</i>
58-T-14	<i>не чорний</i>	58-T-53	<i>маленька дівчинка</i>
58-T-15	<i>блискавка спалахне</i>	58-T-54	<i>вони (дв, ж) вийдуть заміж</i>
58-T-16	<i>водяна лілія</i>	58-T-55	<i>Скільки богомолів ти бачив?</i>
58-T-17	<i>маленька дитина</i>	58-T-56	<i>серце</i>
58-T-18	<i>і ці кілька чоловіків були здивовані усіма тими рибами</i>	58-T-57	<i>плодове дерево</i>
58-T-19	<i>вони (дв, ч) стоятимуть один навпроти одного</i>	58-T-58	<i>зберігач, накопичувач</i>
58-T-20	<i>я можу подивитися</i>	58-T-59	<i>фільм спалахував перед нами (ми бачили фільм)</i>
58-T-21	<i>я його насварив</i>	58-T-60	<i>його викине на берег</i>
58-T-22	<i>жіночий танець</i>	58-T-61	<i>я світив ним (керував прожектором)</i>
58-T-23	<i>пора року — з'являється нове листя</i>	58-T-62	<i>я здивую тебе</i>
58-T-24	<i>Гей! (Це) клиноподібна мушля</i>		
58-T-25	<i>малий валлабі (валлабі схожий на кенгуру, але менший)</i>	58-T-63	<i>бути розстроєним, занепокоєним</i>
58-T-26	<i>грудна клітка, груди</i>	58-T-64	<i>відчувати біль від голоду</i>
58-T-27	<i>я буду розстроєним</i>	58-T-65	<i>бути здивованим, дивуватися</i>
58-T-28	<i>я відчуваю біль від голоду</i>	58-T-66	<i>зібрати з когось іншого</i>
58-T-29	<i>частка, яка означає здатність робити щось</i>	58-T-67	<i>одружитися, вийти заміж [букв. вставити палець (у кільце)]</i>
58-T-30	<i>я здивував його</i>	58-T-68	<i>заповнюватися людьми (тільки)</i>
58-T-31	<i>чорний скат-хвостокол (риба)</i>	58-T-69	<i>виправити</i>
58-T-32	<i>він розстроєний</i>	58-T-70	<i>світити (про керування прожектором)</i>
58-T-33	<i>моринда лимонолиста (дерево)</i>	58-T-71	<i>стояти навпроти, віч-на-віч</i>
58-T-34	<i>чорний баклан (птаха)</i>	58-T-72	<i>бути викинутим на берег</i>
58-T-35	<i>ноги краба</i>	58-T-73	<i>рухатися прямо посередині; насварити когось, дорікати</i>
58-T-36	<i>блискавка спалахнула, осяявши мене</i>	58-T-74	<i>здивувати когось</i>
58-T-37	<i>істівний плід nanthi thay malangan</i>	58-T-75	<i>спалах блискавки [дієслово]</i>
58-T-38	<i>я відчуватиму біль від голоду</i>		
58-T-39	<i>неодружений чоловік</i>		

59-T-1	мати з первістком	59-T-29	я носитиму це через плече
59-T-2	він узяв це в мене	59-T-30	ти взяв це в нього
59-T-3	я не зрозумів тебе	59-T-31	ось так
59-T-4	особа з дефектом мовлення	59-T-32	новий спис
59-T-5	він постійно обирає один предмет	59-T-33	дерево, яке використовується для виготовлення дерев'яних молотків і каное-довбанок
59-T-6	матір батька, сестра (сестри) матері батька	59-T-34	пальці
59-T-7	я оберу це	59-T-35	новий, зараз
59-T-8	великий палець, велика рука	59-T-36	вчинок
59-T-9	тут зараз	59-T-37	я постійно розумію
59-T-10	пора року — зливи в холодну пору року; також час цвітіння евкаліпта	59-T-38	хороший вчинок
59-T-11	ось так	59-T-39	холодний дощ — у суху пору року
59-T-12	павук	59-T-40	я допоможу собі
59-T-13	плодове дерево	59-T-41	окунь (риба)
59-T-14	мала напівлапчаста гуска (птаха)	59-T-42	рука
59-T-15	сом (риба)	59-T-43	дикий виноград
59-T-16	дерев'яний молоток, зроблений з thay maran , використовується, щоб розколювати mi lala	59-T-44	істивний плід nanthi thay marrari
59-T-17	я обпалю (обсмалю) напівлапчастих гусок	59-T-45	п'ять
59-T-18	я забув: можливо, [це був] кулик-довгоніг строкатий, можливо, сом, можливо, окунь	59-T-46	мова жестів
59-T-19	подібний, схожий	59-T-47	я зрозумів його
59-T-20	куллик-довгоніг строкатий (птаха)	59-T-48	я ніс це через плече
59-T-21	небо	59-T-49	кущова картопля
59-T-22	я сам [букв. моя рука]	59-T-50	я йду сам
59-T-23	я довірятиму собі	59-T-51	вони постійно мені заважали
59-T-24	припини постійно мені заважати		
59-T-25	він завжди носить валлабі через плече	59-T-52	вчитися, спостерігаючи
59-T-26	подібний, схожий	59-T-53	довіряти
59-T-27	ми завжди допомагаємо одне одному	59-T-54	допомагати собі
59-T-28	він постійно довіряє мені	59-T-55	нести через плече
		59-T-56	довіряти собі
		59-T-57	обрати (один предмет)
		59-T-58	зрозуміти
		59-T-59	взяти в іншого
		59-T-60	заважати відпочивати/спати

60-T-1	<i>я перечепив тебе</i>	60-T-29	<i>жінка-вбивця</i> : насправді стосується жінки, яка спілкуванням з кількома чоловіками викликає у них ревності, і вони вбивають один одного заради цієї жінки
60-T-2	дієслівне заперечення	60-T-30	<i>хвороба</i>
60-T-3	<i>у мене був з собою пес</i>	60-T-31	<i>я виснажений</i>
60-T-4	<i>Той, хто мешкає вгорі</i>	60-T-32	<i>я несу це</i>
60-T-5	<i>один місяць</i>	60-T-33	<i>вдова</i>
60-T-6	суфікс, який позначає мешканця, жителя	60-T-34	<i>я голодний</i> [букв. <i>я сиджу з голодом</i>]
60-T-7	<i>я не знаю</i>	60-T-35	<i>людина, у якої болить щиколотка(и)</i>
60-T-8	<i>свистач австралійський</i> (птаха)	60-T-36	<i>вбивця</i>
60-T-9	<i>ніготь на нозі</i>	60-T-37	<i>намисто</i> [< англ. <i>necklace</i>]
60-T-10	<i>великий палець ноги, велика ступня</i>	60-T-38	<i>хвиля (хвилі) збила нас з ніг</i>
60-T-11	<i>піщана муха</i> (комаха)	60-T-39	<i>морські водорості</i>
60-T-12	<i>бабка</i> (комаха)	60-T-40	<i>він завжди бере всю рибу</i>
60-T-13	невідмінюване дієслово: <i>бути голодним</i>	60-T-41	<i>ступня/ступні, слід</i>
60-T-14	<i>потім дорогою я натрапив на морську змію</i>	60-T-42	<i>я перечепив його</i>
60-T-15	<i>вдова чи вдівець</i>	60-T-43	<i>вдівець</i>
60-T-16	<i>повний місяць</i>	60-T-44	<i>пальці ніг</i>
60-T-17	<i>я чув (оповідання) від нього</i>	60-T-45	<i>я послизнувся/перечепився</i>
60-T-18	<i>я візьму все</i>		
60-T-19	<i>лихоманка</i>		
60-T-20	<i>сирота (чи дитина з одним з батьків)</i>		
60-T-21	<i>місяць</i>		
60-T-22	<i>я нестиму це</i>	60-T-46	<i>взяти все</i>
60-T-23	<i>той, хто живе в Дарвіні</i>	60-T-47	<i>мати з собою (речі, тварин, людей)</i>
60-T-24	<i>щиколотка</i>	60-T-48	<i>бути збитим з ніг (хвилями чи сильною течією)</i>
60-T-25	<i>у мене будуть з собою речі</i>	60-T-49	<i>бути виснаженим</i>
60-T-26	<i>я постійно перечіплювався</i>	60-T-50	<i>нести ноші тощо</i>
60-T-27	<i>морська змія</i>	60-T-51	<i>чути (оповідання) від когось іншого</i>
60-T-28	<i>мушля перлинного наутилуса (наутилус — різновид молюска)</i>	60-T-52	<i>перечепити когось</i>
		60-T-53	<i>послизнутися, перечепитися</i>

60-T-54 ***

61-T-1	<i>грім гуркоче</i>	61-T-28	<i>мовлення, мова, ім'я (імена), місця, пов'язані з розмовою чи навчанням, пісні не аборигенів, оповідання, легенди, новини</i>
61-T-2	<i>(географічна назва)</i>	61-T-29	<i>гревіллея (рослина)</i>
61-T-3	<i>вона танцюватиме</i>	61-T-30	<i>старий час, давно, раніше тощо</i>
61-T-4	<i>він зазвичай їсть рибу</i>	61-T-31	<i>мізки</i>
61-T-5	<i>я прискорю темп тріскачок</i>	61-T-32	<i>кістка</i>
61-T-6	<i>перо/пір'я</i>	61-T-33	<i>неприємна людина</i>
61-T-7	<i>старий</i>	61-T-34	<i>змія</i>
61-T-8	<i>я залишу цю річ собі</i>	61-T-35	<i>фіолетова мушля (молюск)</i>
61-T-9	<i>товстий (про ковдру тощо)</i>	61-T-36	<i>тиха людина (тобто мало говорить)</i>
61-T-10	<i>дерево куліба</i>	61-T-37	<i>кістлявий, худий</i>
61-T-11	<i>грім гуркотів</i>	61-T-38	<i>пора року — суха/холодна</i>
61-T-12	<i>він вдарив птаха</i>	61-T-39	<i>гіркий ямс</i>
61-T-13	<i>небезпечна змія</i>	61-T-40	<i>водяна лілія</i>
61-T-14	<i>я розчавив яйця вошей (гніди)</i>	61-T-41	<i>хвіст</i>
61-T-15	<i>тріскачки (палички, якими стукають одна об одну, відбиваючи ритм), палички для розпалення вогню</i>	61-T-42	<i>новини</i>
61-T-16	<i>правильний, приємний</i>	61-T-43	<i>стара річ</i>
61-T-17	<i>я залишаю цю річ собі</i>	61-T-44	<i>яйця вошей (гніди)</i>
61-T-18	<i>солонувата вода</i>	61-T-45	<i>вони танцювали</i>
61-T-19	<i>зроблена з пір'я прикраса для волосся, яку вдягають до танців</i>	61-T-46	<i>дитяче мовлення</i>
61-T-20	<i>хороший оповідач [букв. красивий рот]</i>		
61-T-21	<i>голуб фанс білолобий (птаха)</i>	61-T-47	<i>залишити щось собі</i>
61-T-22	<i>маленька дівчинка</i>	61-T-48	<i>танцювати (тільки щодо жінок)</i>
61-T-23	<i>я прикрашатиму його верхню/задню частину</i>	61-T-49	<i>прикрашати</i>
61-T-24	<i>алкоголь</i>	61-T-50	<i>гуркіт грому [дієслово]</i>
61-T-25	<i>птаха</i>	61-T-51	<i>їсти (більше, ніж щось одне, або зазвичай)</i>
61-T-26	<i>водяна лілія</i>	61-T-52	<i>моргнути оком</i>
61-T-27	<i>небезпечний, неприємний, зухвалий</i>		

Двадцята Міжнародна олімпіада з лінгвістики

Бансько (Болгарія), 23–29 липня 2023 року

Аркуш для відповідей

Команда:

57

1	57-T-	14	57-T-	27	57-T-	40	57-T-	53	57-T-
2	57-T-	15	57-T-	28	57-T-	41	57-T-	54	57-T-
3	57-T-	16	57-T-	29	57-T-	42	57-T-	55	57-T-
4	57-T-	17	57-T-	30	57-T-	43	57-T-	56	57-T-
5	57-T-	18	57-T-	31	57-T-	44	57-T-	57	57-T-
6	57-T-	19	57-T-	32	57-T-	45	57-T-	58	57-T-
7	57-T-	20	57-T-	33	57-T-	46	57-T-	59	57-T-
8	57-T-	21	57-T-	34	57-T-	47	57-T-	60	57-T-
9	57-T-	22	57-T-	35	57-T-	48	57-T-	61	57-T-
10	57-T-	23	57-T-	36	57-T-	49	57-T-	62	57-T-
11	57-T-	24	57-T-	37	57-T-	50	57-T-	63	57-T-
12	57-T-	25	57-T-	38	57-T-	51	57-T-		
13	57-T-	26	57-T-	39	57-T-	52	57-T-		

Аркуш для відповідей

58

1	58-T-	16	58-T-	31	58-T-	46	58-T-	61	58-T-
2	58-T-	17	58-T-	32	58-T-	47	58-T-	62	58-T-
3	58-T-	18	58-T-	33	58-T-	48	58-T-	63	58-T-
4	58-T-	19	58-T-	34	58-T-	49	58-T-	64	58-T-
5	58-T-	20	58-T-	35	58-T-	50	58-T-	65	58-T-
6	58-T-	21	58-T-	36	58-T-	51	58-T-	66	58-T-
7	58-T-	22	58-T-	37	58-T-	52	58-T-	67	58-T-
8	58-T-	23	58-T-	38	58-T-	53	58-T-	68	58-T-
9	58-T-	24	58-T-	39	58-T-	54	58-T-	69	58-T-
10	58-T-	25	58-T-	40	58-T-	55	58-T-	70	58-T-
11	58-T-	26	58-T-	41	58-T-	56	58-T-	71	58-T-
12	58-T-	27	58-T-	42	58-T-	57	58-T-	72	58-T-
13	58-T-	28	58-T-	43	58-T-	58	58-T-	73	58-T-
14	58-T-	29	58-T-	44	58-T-	59	58-T-	74	58-T-
15	58-T-	30	58-T-	45	58-T-	60	58-T-	75	58-T-

59

1	59-T-	13	59-T-	25	59-T-	37	59-T-	49	59-T-
2	59-T-	14	59-T-	26	59-T-	38	59-T-	50	59-T-
3	59-T-	15	59-T-	27	59-T-	39	59-T-	51	59-T-
4	59-T-	16	59-T-	28	59-T-	40	59-T-	52	59-T-
5	59-T-	17	59-T-	29	59-T-	41	59-T-	53	59-T-
6	59-T-	18	59-T-	30	59-T-	42	59-T-	54	59-T-
7	59-T-	19	59-T-	31	59-T-	43	59-T-	55	59-T-
8	59-T-	20	59-T-	32	59-T-	44	59-T-	56	59-T-
9	59-T-	21	59-T-	33	59-T-	45	59-T-	57	59-T-
10	59-T-	22	59-T-	34	59-T-	46	59-T-	58	59-T-
11	59-T-	23	59-T-	35	59-T-	47	59-T-	59	59-T-
12	59-T-	24	59-T-	36	59-T-	48	59-T-	60	59-T-

60. 60-T-54 = _____

1	60-T-	12	60-T-	23	60-T-	34	60-T-	45	60-T-
2	60-T-	13	60-T-	24	60-T-	35	60-T-	46	60-T-
3	60-T-	14	60-T-	25	60-T-	36	60-T-	47	60-T-
4	60-T-	15	60-T-	26	60-T-	37	60-T-	48	60-T-
5	60-T-	16	60-T-	27	60-T-	38	60-T-	49	60-T-
6	60-T-	17	60-T-	28	60-T-	39	60-T-	50	60-T-
7	60-T-	18	60-T-	29	60-T-	40	60-T-	51	60-T-
8	60-T-	19	60-T-	30	60-T-	41	60-T-	52	60-T-
9	60-T-	20	60-T-	31	60-T-	42	60-T-	53	60-T-
10	60-T-	21	60-T-	32	60-T-	43	60-T-	54	60-T-
11	60-T-	22	60-T-	33	60-T-	44	60-T-		

61

1	61-T-	12	61-T-	23	61-T-	34	61-T-	45	61-T-
2	61-T-	13	61-T-	24	61-T-	35	61-T-	46	61-T-
3	61-T-	14	61-T-	25	61-T-	36	61-T-	47	61-T-
4	61-T-	15	61-T-	26	61-T-	37	61-T-	48	61-T-
5	61-T-	16	61-T-	27	61-T-	38	61-T-	49	61-T-
6	61-T-	17	61-T-	28	61-T-	39	61-T-	50	61-T-
7	61-T-	18	61-T-	29	61-T-	40	61-T-	51	61-T-
8	61-T-	19	61-T-	30	61-T-	41	61-T-	52	61-T-
9	61-T-	20	61-T-	31	61-T-	42	61-T-		
10	61-T-	21	61-T-	32	61-T-	43	61-T-		
11	61-T-	22	61-T-	33	61-T-	44	61-T-		